

ԳՈՒՐԳԷՆ ԱՐԾՐՈՒՆԻ: - Գրեց ժողովք Լորան: Թարգմանեց Ֆրանսերենէ՝ Հայկ Պէրպէ-
րեան: Փարիզ, 1946, փոքր ութնամալ,
թղթակազմ, էջ 62:

Արժէքաւոր գործի մը ընտիր թարգ-
մանու իւրնն է որ կու տայ մեզի Հայկ
Պէրպէրեան:

Հրատարակութիւնը թիւ 2 է Լեւոն
Խորրեան Հայագիտական Մատենաշարին:

Պ. Ժողովք Լորան ծանօթ է իր հայա-
գիտական մեծարժէք կարգ մը գործերով:
Ծնած է 2 Նոյեմբեր 1870ին, Պատ-լը-
Տիւք (Մէօղի նահանգ, Ֆրանսա): Պատ-
կանած է բազմաթիւ պատմական ընկե-
րակցութեանց: Այցելած է Յունաստան,
Պուլկարիա եւ Թուրքիա: Աշխատակցած
է «Revue des Etudes Arméniennes»-ի
որուն Բ. Հատորին մէջ (1922) հրատա-
րակած է այս աշխատութիւնը: Իր զրէշն
ելած են բազմաթիւ Բիւզանդագիտական,
Հայագիտական եւ Սաղաքացի մասին ու-
սումնասիրութիւններ եւ աշխատութիւն-
ներ: Այս բոլորով հանդերձ բոլորովին
անձանօթ մնացած է հայոց անձնապէս,
ըստ Պէրպէրեանի անձամբ ինծի ըրած
հաւատման: Ինքն եղած է միակ՝ որ
թղթակցութեամբ կապ՝ պահած է այս
մեծանուն եւ կարող Ֆրանսացի ուսում-
նադէտին հետ, որ 1938էն ի վեր հան-
դատեան կոչուած է եւ Ֆրանսայի մէկ
անկիւնը քաջուած է: Իցիւ թէ կարելի ըլ-
լար բոլոր իր գործերը հայերէնի թարգ-
մանուած տեսնել: Իսկ ակնկալել որ մենք
ազգովին որեւէ կերպով, մասնաւորապէս
չօչալիւի նիւթական միջոցով, մեր ե-
րախտագիտութիւնը արտայայտենք՝ աւե-
լորդ ակնկալութիւն է Լորանի պէս մեր

պատմութեան մեծապէս օգտակար մշակի
մը:

Գուրգէն Արծրունի իններորդ դարու մեր
աւատական իշխաններուն մէջ կարկառուն
եւ հետաքրքրական զէմք մըն է, որ ա-
ռաջին անգամ Լորանի գրչին տակ որոշ
չըջագիծով մը պատմական կեանք կը
ստանայ: Ես ալ իրեն հետ համամիտ եմ
որ Հայ պատմութիւնը առհասարակ «ան-
դարմանելիօրէն անկատար պիտի մնայ,
որչափ ատեն որ անոր մաս չկազմեն այն
ծանօթութիւնները զոր ունինք հայ աւա-
տական իշխաններու (ըլլան իսկ երկրոր-
դական) կեանքին եւ գործունէութեան
մասին» (էջ 5):

Թարգմանութիւնը կատարուած է լըր-
ջութեամբ եւ խղճմտանքով: Նոյն իսկ
թարգմանիչէ մը չակնկալուած յարակից
միջոցներով, օրինակ «Թովմաս Արծրունիի
վկայութիւններէն ոմանց բնագիրը աւել-
ցուած է փակագծի մէջ» (էջ 2):

Յուսանք որ շուտով սպառի այս հա-
տորը, որ հետաքրքրական ընթերցանու-
թեան նիւթ կրնայ ըլլալ ոչ մասնագէտ-
ներու իսկ: Պէրպէրեանի թարգմանութիւ-
նը մաքուր եւ սահուն հայերէն մըն է որ
խիստ կը հեշտացնէ հատորիկին ընթեր-
ցումը: Նիւթը ազգային կեանքի հին եւ
հետաքրքրական մէկ էջն է, որուն հերոսն
է հնարամիտ, յանդուգն, աննուաճ հայ
իշխան մը, ընտիր նմոյշ մը ժամանակին
աւատականութեան եւ անոր ըմբռնում-
ներուն:

Լորանի գլխաւոր աղբիւրը եղած է
Թովմա Արծրունիի պատմութիւնը: Յա-
ւալի է որ Գուրգէնի մասին օտար աղ-
բիւրներ պակսեր են: Այդպէս դժուար է
հարազատ նկարագիր մը պատրաստել:

Յ. ԲԻՒՐՏԵԱՆ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՄԲ ՍՏԱՑԱԾ ԵՆՔ

ԱՐՏԱԽԱԶԳ Արթ. ՍԻՐՄԷԼԵԱՆ. Պատմ. Հալէպի Հայոց. Բ. հտ. Պէրպէր. 1946.

ԼԵՒՈՆ ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ. Հայաստան 1945ին Ս.Ս.Հ.Ռ. Փարիզ:

ԼԵՒՈՆ ԶՈՐՄԻՍԵԱՆ. Կուսակցութիւնները եւ Հայրենիքը, Փարիզ, 1946:

A. Salmasian. Bibliographie de l'Arménie, Paris, 1946.

ՎԱՐԳԱՆ ԵՂԻՇԷԱՆ. Խառնարան (ճշմարտաստեղ ծիծաղներ), Փարիզ, 1946:

Dr. Martin Akopian. La pyorrhée alvéolaire et son traitement, 1ère partie, 1946, Tehran.

Krimittel. Histoire arméno-Européenne, Paris, 1943.

Յ. Պ. ՊՈՂՈՍԵԱՆ. Հաճընի ընդհ. պատմութիւնը, Լոս Անճելէս, 1942:

ՎԱՀՐԱՄ ԹԱՌՈՒԼ. Ամենայն զգուշութեամբ, Փարիզ:

ՎԱՀՐԱՄ ԹԱՌՈՒԼ. Հին ու նոր տաղեր, Փարիզ, 1941:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄ. հրատարակութիւն Հայկական Ժամի, Նիւ Եորք, Ա. տարի 1943, Բ. տարի 1945:

ԱՄՍԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԱՆԳԷՍ ԱՄՍՈՐԵԱՅ (Վիեննա), 1942, 1943, 1944, 1945 (միացեալ թիւեր):

ԱՆԱՀԻՏ (Փարիզ), 1940-46, (միացեալ թիւեր):

ԱՆԻ (Պէրպէր), Ա. տարի, թիւ 6, 1946:

ԱՆԻ. (Կ. Պոլիս), Ա. տարի, թիւ 6, 1946:

ԱԻԵՏԻՔ (Պէրպէր), ԺԵ. տարի, թ. 9-10, 1946:

ՀԱՅԿԵՆԻՔ (Պոսթըն), ԻԳ. տար. թ. 5 (256), 1946:

ՅՈՒՇԱՐԱՐ (Նիւ Եորք), ԼԳ. տար. թ. 10, 1946:

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ (Երուսաղէմ), Ա. տար. թ. 11, 1946:

ՀԱՍԿ (Անթիլիս), ԺԵ. տար. թ. 9-10, 1946:

ՆՈՐ ՀԱՃԷՆ (Պուշնոս Այրէս), ԺԲ. տարի, թ. 3 (11), 1946:

ԼՐԱՔԵՐ (Նիւ Եորք), բացառիկ հրատարակու-
թիւն Սովետական Հայաստանի 25ամեակին
առթիւ, 1920-1945.

ՊԱՊ-ՈՒՍԻ (Քլիվլէնտ), ԺԲ. տար. Սեպտ. 1946:

ՄԱՍԻՍ (Պուշնոս Այրէս), Բ. տար. թ. 16, 1946:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԵԿԵՂԵՑԻ (Նիւ Եորք), Ը. հտ. թիւ 8, 1946:

ԿՈՉՆԱԿ (Նիւ Եորք), ԽԶ. տար. թ. 45.

ՀԱՅ ԿԵԴՐՈՆ (Պուշնոս Այրէս), ԺԳ. տարի, թ. 164 (8):

La Rivista Armenia. (Պուշնոս Այրէս), ԺԵ. տարի, թիւ 9, 10.

ԳՐԱՔԵՐ (Աթէնք), Ա. տար. թ. 4, 1946:

ՆՈՐ ԳԻՐ (Նիւ Եորք), Ը. տար. թիւ 1, 1946:

ՀԱՅ ԲՈՅԺ (Փարիզ), թիւ 65, 1946:

ԳԵՐՄԱՆԻԿ (Արլինկթոն), ԺԶ. տար. թ. 70, 1946:

Armenian Quarterly. (Նիւ-Եորք) - Ա. հատոր, թիւ 2, 1946.

ՆՈՐ ԵՐԿԻՐ (Բացառիկ թիւ). Փարիզ, 1946:

ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹԵՐ ԵՒ ՕՐԱԳԻՐՆԵՐ

ԱՐԵՒՄՈՒՏՔ (Փարիզ)

ՍԱԽԱՆԱԿ (Գաշիքէ)

ՀԱՅՐԵՆԻՔ (Պոսթըն)

Haïrenik. (Պոսթըն)

ՊԱՅԲԱՐ (Պոսթըն)

ՅՈՒՍԱՔԵՐ (Գաշիքէ)

ԱՐԵՒԵԼՔ (Հալէպ)

ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԳ (Թեհրան)

ՄՇԱԿ (Ֆրէզնոյ)

ԱԶԱՏ ՕՐ (Աթէնք)

ՆՈՐ ԿԵԱՆՔ (Մարսիլիա)

ԱՐԱԲԱ (Ազեքսանդրիա)

ՅԱՐԱՋ (Փարիզ)

ԺՈՂՈՎՈՐԳ (Փարիզ)

ԵՐԵՏԱՍԱՐԳ ՀԱՅԱՍՏԱՆ (Նիւ Եորք)

ՆՈՐ ՕՐ (Կ. Պոլիս)

ՇԻՐԱԿ (Փարիզ)

ԱՊԱԳԱՅ (Փարիզ)

Armenian Tribune. (Նիւ-Եորք)

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Ս Ե Ւ Ա Ն

ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ Գ Է Դ ՏԱՐԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԳ

